

Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

2023. godina

Prema konačnim podacima za 2023. godinu, jedinične vrijednosti izvoza roba u periodu od januara do decembra 2023. godine bilježe pad od 8,4% u odnosu na isti period prošle godine.

Jedinične vrijednosti uvoza roba u periodu od januara do decembra 2023. godine bilježe pad od 0,8% u odnosu na isti period prošle godine.

Posmatrajući prema poglavljima Kombinovane nomenklature, najveći rast jediničnih vrijednosti izvoza roba od 51,6% zabilježen je kod poglavlja „Vazduhoplovi, kosmičke letjelice i njihovi djelovi“, dok je na strani uvoza roba najveći rast od 70,6% zabilježen kod poglavlja „Ostala biljna tekstilna vlakna, predivo od hartije i tkanine od prediva od hartije“.

Grafik 1. Stopa rasta jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba u %

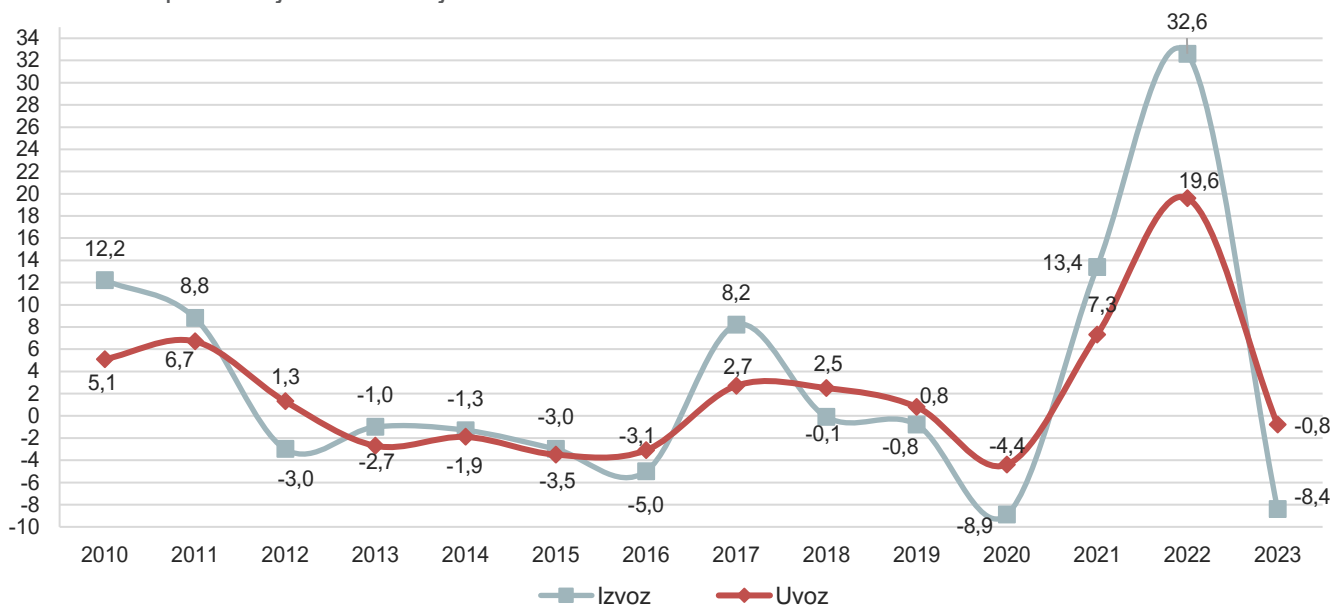

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

PODJELA PREMA POGLAVLJIMA KOMBINOVANE NOMENKLATURE	IZVOZ		UVOZ	
	<u>2022</u> 2021	<u>2023</u> 2022	<u>2022</u> 2021	<u>2023</u> 2022
Ukupno	132,6	91,6	119,6	99,2
Žive životinje	104,1	99,7	131,4	110,0
Meso i drugi klanični proizvodi za jelo	110,8	109,7	127,9	114,9
Ribe, ljuskari, mekušci i ostali vodeni beskičmenjaci	100,0	100,0	121,9	101,8
Mlijeko i proizvodi od mlijeka, živalska i ptičja jaja, prirodni med, jestivi proizvodi životinskog porijekla, nepomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu	109,3	108,2	136,7	101,1
Proizvodi životinskog porijekla, na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni	100,0	100,0	116,4	109,6
Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; siječeno cvijeće i ukrasno lišće	69,7	141,1	107,6	100,7
Povrće, korijenje i krtole za jelo	104,3	99,6	121,3	115,7
Voće za jelo, uključujući jezgrasto voće; kore agruma ili dinja i lubenica	99,2	123,2	110,5	108,8
Kafa, čaj, mate čaj i začini	100,0	120,4	118,5	102,3
Žitarice	100,0	61,9	133,0	91,1
Proizvodi mliinske industrije; slad; skrob; inulin; gluten od pšenice	100,0	116,0	153,5	86,8
Uljano sjeme i plodovi; razno zrnevlje, sjeme i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana (kabasta)	100,2	103,8	114,1	97,2
Seljak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti	100,0	100,0	79,6	109,5
Biljni materijali za pletarstvo; biljni proiz na drugom mjestu nepomenuti niti obuhvaćeni	-	-	87,2	73,0
Masnoće i ulja životinskog ili biljnog porijekla i proizvodi njihovog razlaganja; prerađene jestive masnoće; voskovi životinskog i biljnog porijekla	152,0	77,4	139,3	80,6
Prerađevine od mesa, riba, ljuskara, mekušaca ili ostalih vodenih beskičmenjaka	108,9	109,5	112,2	111,0
Šećer i proizvodi od šećera	143,3	107,9	135,3	112,4
Kakao i proizvodi od kaka	129,6	117,6	116,1	114,0
Proizvodi na bazi žitarica, brašna, skroba ili mlijeka; poslastičarski proizvodi	121,9	118,3	120,4	112,7
Proizvodi od povrća, voća, uključujući jezgrasto voće, i ostalih dijelova bilja	100,7	141,2	116,4	116,6
Razni proizvodi za ishranu	120,2	100,7	112,7	106,4
Pića, alkoholi i sirće	121,1	105,3	112,5	112,6
Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena hrana za životinje	115,2	100,1	122,5	96,7
Duvan i proizvodi zamjene duvana	94,0	-	104,9	97,7
So; sumpor; zemlja i kamen; gips, kreč i cement	104,3	118,2	134,1	121,6
Rude, zgure i pepeo	111,6	94,4	80,2	80,9
Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenozne materije; mineralni voskovi	177,6	83,8	156,1	75,7
Neorganski hemijski proizvodi; organska ili neorganska jedinjenja plemenitih metala, metala rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata i izotopa	155,2	91,5	111,4	102,5
Organski hemijski proizvodi	100,0	75,2	103,8	100,2
Farmaceutski proizvodi	115,3	119,9	113,4	108,4
Đubriva	99,9	101,4	151,7	89,6
Ekstrati za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; boje, pigmenti i ostale materije za bojenje; boje i lakovi; kitovi i ostale zaptivne mase; mastila	102,1	131,2	117,5	104,6
Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički i toaletni proizvodi	86,8	77,7	115,6	106,5
Sapun, organska površinska aktivna sredstva, preparati za pranje, preparati za podmazivanje, vjestačkii voskovi, pripremljeni voskovi, preparati za poliranje i čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modelovanje "zubarski voskovi" i zubarski preparati	117,4	113,9	83,2	115,0
Bjelančevinaste materije; modificirani skrobovi; lijepkovi; enzimi	103,5	88,1	132,9	97,7

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

/nastavak/

PODJELA PREMA POGLAVLJIMA KOMBINOVANE NOMENKLATURE	IZVOZ		UVOZ	
	<u>2022</u> 2021	<u>2023</u> 2022	<u>2022</u> 2021	<u>2023</u> 2022
Eksplzivni; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne legure; zapaljivi preparati	128,4	134,2	130,9	101,6
Proiz. za fotografske ili kinematografske svrhe	100,0	-	102,4	115,0
Razni proizvodi hemijske industrije	100,0	99,5	110,6	103,2
Plastične mase i proiz. od plastičnih masa	114,1	103,5	115,9	99,9
Kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume	92,2	101,5	110,7	108,3
Sirova sitna i krupna koža, sa dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	109,0	90,7	107,6	104,9
Proizvodi od kože, sedlarski i sarački proizvodi, predmeti za putovanje, ručne torbe i slični kontejneri i proizvodi od životinjskih crijeva (osim svilenog ketguta)	100,0	136,7	101,1	104,5
Prirodno i vještačko krzno; proizvodi od krzna	100,0	100,0	150,7	98,6
Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugali	124,3	93,1	125,5	96,3
Pluta i proizvodi od plute	-	100,0	103,0	95,3
Proizvodi od slame, esparta ili ostalih materijala za pletariju; korparskih i pletarskih proizvoda	100,0	100,0	96,4	123,5
Celuloza od drveta ili drugih vlaknastih celuloznih materijala; hartija i karton (otpaci i ostaci) za ponovnu prerađu	121,2	67,3	100,0	100,0
Hartija i karton; proizvodi od hartijine pulpe, hartije ili kartona	123,7	111,3	137,0	98,8
Štampane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije, rukopisi, kucani tekstovi i planovi	107,3	105,6	106,7	103,8
Svila	-	-	100,0	100,0
Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, predivo i tkanine od konjske dlake	-	100,0	100,0	100,0
Pamuk	100,0	132,5	104,1	104,1
Ostala biljna tekstilna vlakna; predivo od hartije i tkanine od prediva od hartije	100,0	100,0	100,0	170,6
Vještački ili sintetički filamenti	100,0	100,0	106,3	94,7
Vještačka ili sintetička vlakna, sječena	100,0	100,0	115,7	92,5
Vata, filc i netkani materijal; specijalna prediva; kanapi, užad, konopci i kablovi i proizvodi od njih	100,0	100,0	111,4	97,9
Tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači	160,7	75,3	100,6	101,1
Specijalne tkanine; taftovani tekstilni proizvodi; čipke; tapiserije; pozamanterija, vez	100,0	100,0	92,3	118,0
Tekst, tkanine, impregnisane, premazane, prevučene, prekrivene ili laminirane, tekstilni proizvodi pogodni za tehn. svrhe	100,0	100,0	112,3	110,6
Pleteni ili kukičani materijali	100,0	100,0	73,3	97,7
Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani	99,3	79,3	111,2	103,8
Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih ili kukičanih proizvoda	110,6	76,9	100,0	102,6
Ostali gotovi proizvodi od tekstila; setovi, iznošena, dotrajala odjeća i dotrajali proizvodi od tekstila; krpe	123,4	141,0	105,7	101,9
Obuća, kamašne i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda	105,0	115,6	109,7	105,2
Šeširi, kape i ost. pokrivke za glavu i djel,	100,0	140,2	116,4	98,2
Kišobrani, suncobrani, štapovi, štapovi-stolice, bičevi, korbači i njihovi dijelovi	100,0	100,0	103,3	104,6
Perje i paperje, preparirano i proizvodi izradjeni od perja i paperja; vještačko cvijeće; proizvodi od ljudske kose	100,0	100,0	97,1	94,9
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa, betona, azbesta, liskuna ili sličnih mater,	95,5	117,9	114,9	107,8
Keramički proizvodi	106,8	89,8	127,6	98,4
Staklo i proizvodi od stakla	110,1	96,2	120,0	103,5
Prirodni ili kultivisani biseri, drago ili polu-drago kamenje, plemeniti metali, metali platirani plemenitim metalima, i proizvodi od njih; imitacije nakita; metalni novac	73,3	122,8	87,2	81,3
Gvožđe i čelik	123,5	76,5	115,6	84,0

Tabela 1. Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba

/nastavak/

PODJELA PREMA POGLAVLJIMA KOMBINOVANE NOMENKLATURE	IZVOZ		UVOZ	
	<u>2022</u> <u>2021</u>	<u>2023</u> <u>2022</u>	<u>2022</u> <u>2021</u>	<u>2023</u> <u>2022</u>
Proizvodi od gvožđa i čelika	92,6	111,7	110,6	94,3
Bakar i proizvodi od bakra	112,8	100,1	113,0	99,9
Niki i proizvodi od nikla	-	-	106,4	93,7
Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	137,4	79,1	119,6	66,9
Olovo i proizvodi od olova	94,9	90,0	106,2	93,2
Cink i proizvodi od cinka	100,0	100,0	111,7	107,1
Kalaj i proizvodi od kalaja	100,0	-	111,1	121,8
Ostali prosti metali; kremeti; proiz, od njih	100,0	100,0	100,0	68,0
Alati, nožarski proizvodi, kašike i viljuške, od prostih metala; njihovi dijelovi od prostih metala	100,0	50,6	107,8	104,7
Razni proizvodi od prostih metala	126,1	105,0	116,7	103,9
Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uredjaji i njihovi dijelovi	102,1	94,5	105,3	104,2
Električne mašine i oprema i njihovi dije-lovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka;televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuk, dijelovi i pribor za te proizvode	117,5	94,5	109,9	106,8
Šinska vozila i njihovi dijelovi; željeznički i tramvajski kolosječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi, mehanička i elektromehanička signalna oprema za saobraćaj svih vrsta	88,9	105,5	100,0	102,6
Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih šinskih vozila i njihovi dijelovi i pribor	106,1	102,0	107,2	104,7
Vazduhoplovi, kosmičke letjelice i njihovi djelovi	100,0	151,6	100,0	110,3
Brodovi, čamci i ploveće konstrukcije	160,6	112,2	107,7	111,7
Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, precizni, medicinski i hirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor	85,7	103,9	101,5	104,4
Časovnici i njihovi dijelovi	100,0	100,0	88,6	104,6
Muzički instrumenti, dijelovi i pribor ovih proizvoda	79,5	100,0	91,6	102,5
Oružje i municija,njihovi djelovi i pribor	100,0	100,0	86,6	114,3
Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni; osvijetljeni znaci, osvijetljene pločica imenima i slično, montažne zgrade	100,8	102,9	119,5	104,8
Igračke, rekviziti za društvene igre i sport; njihovi dijelovi i pribor	81,4	110,7	107,7	103,0
Razni proizvodi	152,2	100,0	107,3	102,8
Predmeti umjetnosti, kolekcija i starina	100,0	143,6	100,0	97,7

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza roba imaju za primarni cilj analitičko sagledavanje dinamike kretanja jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza, a koriste se i kao deflator pri obračunu bruto domaćeg proizvoda.

Izvor podataka za obračun indeksa jediničnih vrijednosti su Jedinственe carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe koje Uprava za statistiku Crne Gore u mjesečnoj periodici preuzima od Uprave prihoda i carina Crne Gore, a koji se koriste za redovno statističko istraživanje o spoljnotrgovinskoj robnoj razmjeni Crne Gore.

Indeksi izvoznih i uvoznih cijena izračunani su kao indeksi jediničnih vrijednosti (unit value indices), tj. indeksi promjene vrijednosti izvoza i uvoza po količinskoj jedinici izvezenih/uvezenih proizvoda, odnosno po kilogramu kao jedinstvenoj i usporedivoj količinskoj jedinici za sve proizvode.

Indeksi su izračunati prema Fisherovoj, tzv. idealnoj formuli, koja je geometrijska sredina između Laspeyresove i Paascheove formule, tj.:

- Laspeyresov indeks $= (\sum p_1 \cdot q_0 / \sum p_0 \cdot q_0) \cdot 100$,
- Paascheov indeks $= (\sum p_1 \cdot q_1 / \sum p_0 \cdot q_1) \cdot 100$ i
- Fisherov indeks $= \sqrt{\text{Laspeyresov} \cdot \text{Paascheov}}$

Gdje je :

- p_0 jedinična vrijednost iz prethodnog perioda,
- p_1 jedinična vrijednost iz tekućeg perioda,
- q_0 količina iz prethodnog perioda i
- q_1 količina iz tekućeg perioda.

Pod odnosima razmjene se podrazumijeva odnos između izvoznih i uvoznih jediničnih vrijednosti.

Iz obrade se isključuju proizvodi gdje je vrijednost ispod 1 000 Eura, gdje je jedinična vrijednost tekuće godine dva i više puta veća u odnosu na prethodnu godinu i obrnuto, gdje je količina tekuće godine 10 puta ili više veća u odnosu na prethodnu godinu i obrnuto.

Podaci su prikazani po poglavljima carinske tarife odnosno prema Kombinovanoj nomenklaturi.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)

Pripremila: Tatjana POPOVIĆ

Odsjek: Odsjek za statistiku cijena i spoljne trgovine
contact@monstat.org

Kontakt za medije:
mediji@monstat.org

@monstat_me

MONSTAT - Uprava za statistiku Crne Gore